UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica Judica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

iocunde. qꝛ ſine merito dant̃ nobis benefi
cia dei. iuxta illud. Grã dei ſum id qd̃ ſum
Scd̃o magnifice. qꝛ magna dant̃ nob. ij.
Macha. j. De magnis piculis a deo libe/
rati magnifice grãs agimus. Talis ille fu
it q̃ dicit. Magnificate dñm mecũ. Inno
cen. i. laudando ⁊ p̃dicando eũ magnũ an/
nunciate. Tertio aſſidue qꝛ ↄtinue benefi
cia ipendunt̃ nobis Eph v. Grãs agẽtes
ſp̃ de oĩbꝫ et p oĩbꝫ. Quarto integre. qꝛ oĩa
ſunt bona ⁊ integra q̃ dant̃ nobis. j. Theſ.
v. In oĩbꝫ grãs agite. Quinto ↄſtanter. ſcꝫ
tam in pſperis q̃ȝ in aduerſis. Vñ Augu.
ſup illud Pſ̃. Repleat̃ os meũ laude. dicit
ꝙ tota die. i. ſine intermiſſione laudare in
pſperis qꝛ cõſolaris. in aduerſis qꝛ corri/
geris. Et Criſ. in tractatu de ſymbolo di
cit. Si venerint mala bñdicite vt diſſoluã
tur mala. Si pſpera venerint bñdicite vt
pſeuerent proſpera.

Dixi tertio ꝙ in v̈bis p̃miſſis deſcribit̃ ſaluato/
ris nr̃i panũ diſtributio. p quaꝫ nos ad li/
beralitatem largitiõis elemoſinaꝝ iſto ſa/
cro tp̃e informat. Licet enĩ multa ſint in/
ducentia iſto ſacro tp̃e ad largitõnẽ elemo
ſinaꝝ tam ꝓphetica q̃ȝ ap̃lica ſcripta. tñ ma
xime exemplũ xp̃i mouere nos debet ad h̃
faciendũ. Qui diſtribuit panes eſuriẽtibꝫ
turbis. cõpaſſus miſerie eoꝝ. Vñ iſta dñi/
ca vocatur dñica panũ ad ſignificãdum ꝙ
nos debem⁹ nr̃m panẽ frangere eſuriẽtibꝫ
⁊ eoꝝ eſuriem ſatiare. ſi volumus ſatiari a
deo cũ apparuerit gl'ia ſua. maxime cũ ele/
moſine nr̃e ſint ſatiſfactorie p peccatis no
ſtris. Vñ Dañ. iiij. dicit̃. Peccata tua ele/
moſinis redime. Et Luc. xij. dr̃. Date ele/
moſinaꝫ ⁊ oĩa munda ſunt vobis. Pro q̃
ſciendũ ꝙ homo inducit̃ ad faciẽduꝫ ele/
moſinã iſto ſacro tp̃e ex tribꝫ. ſcꝫ ſi conſide/
ret quis petit eam. p quo petit. ⁊ ad q̃d pe/
tit. Primo igit̃ ↄſideret qs petit eaꝫ. qꝛ de
us p cuius amoꝛe petit eã mendicus. De/
us enĩ intantũ diligit paupes ꝙ quicq̃d fit
eis ꝓpter amoꝛẽ ſuum reputat ſibi factum
Unde Math. xxv. dr̃. Qd̃ vni ex minimis
meis feciſtis. mihi feciſt̃. Petit igit̃ de⁹ ele
moſinã p pauperẽ ſuum a quo diues petit
q̃nq̃ regnũ. Et ideo cũ diues negat pau/
peri modicũ fruſtuꝫ panis timere debet ꝙ
deus nõ audiet eũ cũ ab eo petet regnũ e/
terne felicitatis. Vñ Prouerb. xxi. dr̃. Qui
obturat aurem ſuã ad clamoꝛẽ pauperiꝫ.
clamabit ip̃e et nõ exaudiet̃. Scd̃o debet
ↄſiderare q̃d petit. qꝛ petit nõ nr̃m ſed ſuũ
Quid enĩ habes q̃d nõ accepiſti dic̃ Ap̃ls.
Et ideo valde ingrat⁹ eſt q̃ pauperi negat
modicã elemoſinã. cũ ip̃e habeat a deo ha/
bundantẽ menſam ſuã. Hinc dr̃. j. Paral̃.
xxix. Tua ſunt dñe oĩa. ⁊ q̃ de manu tua
accepimus dedim⁹ tibi. Tertio debet hõ
ↄſiderare ad q̃d petit. deus enĩ petit nõ ad
dandũ ſed mutuanduꝫ. nec tñ ad duplas
ſed centuplas vſuras Math. xix. Centu
plũ accipiet̃. Et ideo valde ingrat⁹ eſt deo
q̃ ad tales vſuras non vult mutuare deo.
ad quas tñ mutuaret iudeo vel ſaraceno.
Vñ diues eſt ſicut mercatoꝛ q̃ non debet
vacuus redire domũ. ſꝫ cũ lucro. lucꝝ aũt
diuitiaꝝ ẽ elemoſina. Ad h̃ enĩ de⁹ dedit di
uitias alicui vt de eis miſereat̃ paupibus.
Alioq̃n tali mercatoꝛi inutili tollet̃ talentũ.
⁊ dabitur alteri melioꝛi. vt dr̃ Math. xxv.
Quia ſepe de⁹ tollit diuitias auar̃. et dat
eas pijs ⁊ cõpaſſiuis. O q̃nti mercatoꝛes
ſũt hodie in ſc̃lo. diuites dico. q̃ ſtulte mer
cant̃. dãtes illis merces ſuas q̃ eis redde/
re nõ pñt i nundinis future gl'ie. tales ſũt
multa dãtes hyſtrionibꝫ p vana gl'ia dila/
tanda. de q̃ tñ nihil iueniẽt i futuro. Quia
de talibus dr̃ illud Math. vi. Receperunt
mercedẽ ſuã. Nos igit̃ nõ ſic. ſꝫ faciam⁹ no
bis amicos de mãmona iniq̃tat̃. q̃ nos re
cipere poſſint in eterna tabernacl'a tp̃e ne/
ceſſitatis. Ad q̃ nos ꝑducere ⁊c̃.

Dñica Judica. I. Sermo LIIII

Si ueritatem di
co vobis q̃re vos nõ credit̃ mi
hi. Joh. viij. Sicut dicit Aug.
in lib. de agone xp̃iano. Errat q̃ſq̃s ſe veri
tatẽ cognoſcere putat q̃ adhuc neq̃ter vi/
uit. Vult dicere Aug. ꝙ nullus mal⁹ effi/
caciter põt veritatẽ cognoſcere. Quid igit̃
mirũ ſi iudei mali exiſtentes in ſe. nõ pote/
rant v̈itatẽ a xp̃o dictã ⁊ factã cognoſcere.
nec ſuis opibꝫ ⁊ ſ̃monibꝫ credere. p̃ſertim
cũ ipi foꝛẽt ita ſupbi. ita inflati. vt omnem
in ſe ſufficientiã habere arbitrent̃. Vñ ſal
uatoꝛ eis ait. Quõ inq̃t poteſtis credere q̃
gloꝛiã ab inuicem accipitis. ⁊ gloꝛiã que a
ſolo deo eſt non q̃ritis. q. d. vana gl'ia ⁊ ſu/
perbia vr̃a obſtat vobis ne credat̃ in me.
Hinc Aug⁹. de ſe dicit in li. ↄfeſ. Quãdiu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

inflatam faciez mẽtis ſue habuerit tumẽs ſeculari pompa ⁊ vanitate. veritatẽ nõ poterit cognoſcere. Vñ Grego. Tumoꝛ mẽtis obſtaculũ veritatis. Cum igit̃ ex parte xpi nulla cauſa fuerit q̃re veritati ſue credere nõ debuiſſent. reſtat vt eoꝝ pfidia et incredulitas ex parte malicie eoꝛuꝫ totaliter exiſtat. Ideoq̨ ſaluatoꝛ arguens eoꝝ maliciã ait. Si veritatẽ dico vob. q̃re vos nõ creditis mihi. In quibꝫ v̾bis tria tangunt̃. Primo ſermonis xpi cõmendatio. ĩ eo q̄ dicit̃. Si veritatẽ. Scđo deſcribitur eiuſdẽ pia p̄dicatio ⁊ veritatis ſalutaris annunciatio. Cũ dicit̃. dico vobis. Tertio arguitur malicie obduratio. cũ dicit̃. Quare vos nõ creditis mihi. A

Dixi primo q̄ in verbis p̄miſſis tangit̃ ſermonis xpi cõmendatio ĩ eo q̄ dicit̃. Si veritatem. Sermo ſiquidẽ chriſti maxime reputationis. dignitatis aut excellentie fuit vltra omnẽ ſermonẽ humanũ aut angelicũ. quia totalis. pura ⁊ ſincera ac omnimoda veritas. Vñ cum om̄is homo ſit mendax vt dicit̃ in Ps. Om̄is homo mendax. Deus autẽ verax eſt Roma. j. Sermo humanus põt interdũ eſſe verus. interdum falſus. interdũ ⁊ ſi verus. nõ tamen veritas. Sicut Apl's ad Titũ. j. dicit de poeta q̄dam. Teſtimoniũ inquit hoc verũ eſt. vex eſt dicit. nõ dixit. veritas eſt. Et notanduꝫ ſm Goꝛrã Eph. iiij. Veritas ẽ multiplex. quã debemus facere. Prima eſt ſcripture. Daniel. x. Annunciabo tibi qđ expſſum ẽ in ſcriptura veritat̃. Scđa veritas ꝯſcientie. ij. Coꝛ. xi. Eſt veritas xpi in me. id ẽ. in mea ꝯſcientia. Tertia loquele. Prouer. xij Labium veritatis firmũ erit in ppetuum. Quarta vite. Johes in ſua Canonica tertia. Maioꝛẽ hoꝝ nõ habeo gratiã q̄ vt audiã ⁊c̄. Quinta doctrine. Math. xxij. Scimus q2 verax es. Sexta iuſticie. Iſa. lix. In veritate educet iudiciũ. Septima remunerans glie. Joh. viij. Veritas liberabit vos. Sed heu veritas ſcpture puertit̃ ab hereticis Dañ. viij. Proſternet̃ veritas in terra. Veritas cõſcie pmutat̃ ab hypocritis. Ozee. iiij. Nõ eſt v̾itas in terra. Veritas loq̄le deridet̃ a ſtultis Job. xj. Quare detraxiſtis ſermonibꝫ veritatis. Iã eñi correctoꝛ detractoꝛ reputat̃. Veritas vite diminuit̃ in mũdanis. Ps. Diminute ſũt veritates a filijs hoĩm. Veritas doctrine impugnat̃ ab emul̃. Gal. v. Quis vos impediuit veritati nõ obedire. Veritas iuſticie captiuat̃ ab iniq̄s qui veritatẽ dei in iniuſticia detinẽt Rom̄. j. Iſa. lix. Iuſticia longe ſtetit. q2 coꝛruit in plateis veritas ⁊ equitas nõ potuit ingredi. Veritas glie p vili p̄cio vendit̃ a repꝛob. Prouer. xxviij. Qui cognoſcit faciẽ in iudicio. nõ bene facit. iſte ⁊ p buccella panis deſerit veritatem. Iſti ſunt peioꝛes iuda. q̄ xpm vendidit p. xxx. denarijs. iſti om̄es cõmutãt veritatẽ dei ĩ mendaciũ. Roma. j. Silr̃ ſermo angelic̄ cũ ſit creature. q̄ de ſe deficibilis ẽ niſi conſeruet̃ p grãm. põt eẽ interduꝫ ver̄. ſi a bono angelo pferat̃. ⁊ q̄ntũcũq̨ a bono pferatur. poſſet ꝯtingere q̄ etiã eſſet falſus. cõſiderata ꝯditiõe mutabilitat̃. q̄ eſt ſm naturã. licet nõ ſm grãm. Omnis eñi creatura citra deũ verſibilis ẽ ſm naturã. p ⁊ cõtra. hinc dicit Apl's Gal. j. Et ſi angel̄ bonus p ſuppoſitũ de celo deſcẽdens euãgelizauerit vobis aliud q̄ annũciauim̄ vobis nolite credere. imo dicit. anathema ſit. Hoc aũt nõ põt dici v̾itas cui apl's facit diſcredere ⁊ nõ aſſentire. cũ abſit ab aplo vt veritatẽ phibeat credere. Et tñ ſi p ſuppoſituꝫ ita ꝯtingeret angelũ annũciare. nõ eſſet ſibi credendũ. Ideo nullus ſermo cuiuſcũq̨ creature põt dici ſimplicit̃ veritas ſicut xpi q̄ eſt ſapia dei pr̄is q̄ aliud annunciare vel dicere nõ potuit niſi qđ ĩ deo pr̄e vidit. Vñ Goꝛra ſup eplãm. j. Thef. ij. verbum dei differt a nr̄o in ſeptẽ. Pꝛio in v̾itate. q2 de̾ verax. oĩs hõ mendax. Scđo in mutabilitate. q2 nõ eſt de̾ vt hõ vt mẽtiat̃ nec vt fili̾ hoĩs vt mutet̃. Num̄. xxiij. Math. xxiiij. Lu. xxi. Celũ ⁊ terra trãſibũt. Tertio in ſpũalitate. Qui de t̾ra ẽ de terra loquitur. Joh. iij. ⁊ Joh. vi. v̾ba q̄ locut̾ ſum vobis ſpũs ⁊c̄. Quarto in v̾tuoſitate Math. vij. docebat eos tãq̄ ptãtẽ hñs. Quĩto in ſuauitate Joh. vij. Nunq̄ ſic locut̾ eſt homo. Sexto in vtilitate. Joh. vj. Dñe ad quem ibim̾. v̾ba vite eterne hẽs. Septimo in pfectione Ecci. xliij. Cõſũmatio ſmonũ ipſe eſt Quare bene dictũ ẽ q̄ ſermo chriſti cõmendatur excellentiſſime vltra ſermonẽ humanum ⁊ angelicum. in eo q̄ dicit̃ veritas. Vñ om̄ia vera ideo vera ſũt. q2 v̾itati q̄ xps ẽ adequant̃. Naꝫ ſic dic̄ Lincolnienſis in ſuis collatiõibꝫ ſermone. xix. Veritas ẽ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

adequatio ſmonis ⁊ rei.cū.ſ.res ita ē ſicut
ſonat. Precipua itaq₃ ỽitas eſt adeq̄tio ſi/
ue correſpondētia ſeu ↄformitas rerū ſū/
mo ſmoni.ħ eſt.ỽbo pr̄is eterno. Illo in/
quā ỽbo ꝑ q̄d pr̄ eternalit̄ dicit.⁊ ỽbo ſcri/
pture q̄d ꝑ ora coꝝ dr̄ q̄ ſcripturaꝫ edide/
rūt. Hec autē veritas triplex ē.ſcꝫ ſermo/
nis opatiōis et intentiōis. ſm Robertum
Holgot ſup libꝝ Sap.ca.vj. Ueritas ſer
monis ē qn̄ ita ſit ſicut dr̄.et q̄d dicens ita
credat ſic̄ dicit. Nā licet ita ſit in re ſicut di
cit hō.ſi dicens aliter credit eſſe q̄ꝫ dic̄. ip̄e
loq̄tur ↄtra ↄſciam ⁊ peccat. Unde apl̄us
Eph.iiij.dic̄. Deponētes falſitatē. loqui/
mini veritateꝫ.vnuſq̄ſq₃ cū ꝓximo ſuo.q̄m
ſum⁹ inuicē mēbra. Scd̄a veritas ē opati
onis.⁊ ↄſiſtit in ↄformitate opis ⁊ ſmōis.
Cui⁹ ↄtrariū eſt fraus ⁊ dolus ⁊ ſimula/
tio.ꝑ quaꝫ aliq̄s dicit pulchra ỽba.⁊ ſimu/
lat ſe amicū.⁊ tn̄ occulte eū odit.et ponit ei
inſidias.de q̄ loq̄tur.j. Joh.iij. Nō diliga/
mus ỽbo neq₃ lingua ſed opere ⁊ veritate.
Tertia ỽitas ē intentiōis.⁊ ↄſiſtit in cōfor
mitate intentiōis ad op⁹.vt videlicꝫ opus
q̄d de ſuo genere ē bonū.nō fiat ex appeti/
tu laudis hūane.nec ex q̄cūq₃ vana intenti
one.ſed vt honor dei ꝑncipaliter intēdat̄.
Joh.iiij. Ueri adoratores adorabūt pr̄eꝫ
in ſpū ⁊ veritate.i.ſctā intentiōe cōiūcta cū
exteriori opatione. Hec ḡ triplex veritas ī
xp̄o fuit.⁊ ꝑ xp̄m nobis ē reſtituta. Naꝫ ſic̄
dicit Linconieñ.vbi ſup̄. Ante lapſuꝫ pri/
mi parent̄ fuit in terra ỽitas. Sed eo la/
bente receſſit a terra.nec potuiſſet reuerti
in terrā.niſi ỽitas de terra orta eſſet.i.ver
bum pr̄is de carne ỽginis. Chriſt⁹ ḡ iſtaꝫ
triplicē veritatē habuit. Nā ip̄e nō potuit
aliter loq̄ q̄ꝫ res ſe habuit. Sicut enī dicit
Aug⁹.xij.de trinitate. Ratio hūana inhe/
ret eternis ſpeculādis ſeu ↄſpiciendis aut
ↄſulendis. Cōſpiciendis ſm q̄d eoꝝ veri/
tatē cōtuet̄ ⁊ ſpeculat̄. Cōſulendis qn̄ ↄſu
lit regulas eternas de aliꝭs iudicādo ⁊ or/
dinādo. Et licet hō ſm primū modū inſpi
ciendo eternā veritatē nō hꝫ peccare.quia
peccare ē ꝑ auerſionē ab eternis regul̄.qd̄
nō ↄtingit niſi ꝑ pctm̄ mortale.in qd̄ null⁹
cadit dum diuinis intēdit.tn̄ ſm ſcd̄m mo
dū ſcꝫ ↄſulendo eternas regulas pōt ↄſen
tire in actum q̄ eſt pter regulas hmōi vl̄ cō
tra eas.⁊ ita pōt peccare venialiter vl̄ mor
taliter. Chriſtus ḡ veritatē habuit ſp̄ in ſer
mone.q₂ ſp̄ inſpiciebat eternā veritatē.ſm
quā cognouit res ſicut ſe hēbant in ſuo eē.
Et ideo decipi nō potuit etiā.q₂ ſp̄ ab eter
nis regulis nō diſceſſit nec auerti ab eiſ po
tuit. Un̄ ip̄e de ſe veraciter ⁊ ſingularit̄ di
cit. Ego ſum via veritas ⁊ vita. Scd̄am ve
ritatē habuit.q₂ ſemꝑ oīa q̄cunq₃ ỽbo p̄ce/
pit.facto impleuit. Un̄ Act.j. Cepit ieſus
facere ⁊ docere. Tertiā veritatē habuit.q₂
oīa q̄cunq₃ fecit in laudē ⁊ honorē dei pr̄is
ordinauit. Un̄ in euāgelio p̄nti. Honorifi
co pr̄em meū.⁊ vos inhonoraſtis me. Sꝫ
certe licet hanc triplicē veritatē xp̄s nobis
de celo attulit.⁊ poſt lapſuꝫ ꝓmi parentis
mūdo reſtituit.tn̄ iterū ⁊ iteꝝ veritas iſta ī
multa parte deperijt. Unde clamat ꝓpha.
Corruit in plateis veritas Iſa.lix. Suffi
ceret ad penā ꝙ corruiſſet tm̄.ſed qd̄ dete/
rius eſt.iā perijt q̄ſi totaliter. Und̄ ozeas
clamat Ozee.iiij.ca. Non eſt ỽitas.q̄ ad ſe.
nō eſt miſcd̄ia.q̄ ad ꝓximū.nō eſt ſcīa dei.q̄
ad deum.in terra. Maledictū ⁊ mēdaciū.
homicidium ⁊ furtū ⁊ adulteriuꝫ inunda/
uerunt.⁊ ſanguis ſanguinē tetigit. Suffe
ciſſet ꝙ deficiente veritate ī terra.terra eēt
inanis et vacua ſicut in ꝑncipio creatiōis
fuit.ſed ecce deficiente veritate.qd̄ deteri/
us eſt oīa mala que deteriora excogitari
p̄nt repleuerunt terrā.nec ſolū repleuerūt
ſed etiā inundauerūt ad habūdātiā. Duo
ergo ħ dicit ꝓpha. Primo defectū veritat̄
miſcd̄ie et ſciētie in terra. Scd̄o copiā ini/
quitat̄. In ea defect⁹ veritat̄ oñdit̄ facili
ter ſm oēs tres modos veritat̄. Nā ꝓma
veritas.ſ.q̄ hō ita loq̄tur ſic̄ eſt in re deficit
in terra.i.aīa terrena.qn̄ cogitatio ei⁹ ⁊ vo
luntas ỽbo ſcp̄ture et verbo bn̄placiti dei
ↄformis ⁊ adeq̄ta non eſt.ac ꝑ ħ nec ſermo
exterior.nec opus ei⁹ exteri⁹.ỽbo dei.i.fi/
lio dei adeq̄tur. Scd̄a veritas.q̄ hō ita fa
cit ⁊ opat̄ ſicut loq̄tur.defecit etiā hodie in
terra.eo ꝙ ſm Linconieñ. dicim⁹ decora/
tiſſimas orōnes ⁊ ỽba.volum⁹ autē ⁊ faci/
mus ↄ̄ria.ꝓmittim⁹ bona ⁊ ſoluim⁹ mala.
Et in ħ ſm eū ſum⁹ ſilēs vitib₉.q₂ ꝓmitti/
mus vuas ⁊ ſoluim⁹ labruſcas. Promitti/
mus enī ꝓ ꝑmis nr̄is in folijs ⁊ floribꝫ.in/
terdū in folijs ⁊ flore ỽboꝝ ſimplicitatē et
fructū dulcē.i.op⁹ bonū.⁊ ſoluim⁹ amarū.
Silēs ec̄ ſum⁹ in ħ pomis creſcētib₉ iuxta
mare mortuū q̄ colore ſuo pr̄edūt maturi/
tatē ⁊ guſtū ſuauiſſimum.⁊ cū carpuntur

nō ſoluūt niſi inanitatē ⁊ fumi euaneſcen/
tis fetorē. Hec Linconienſ. ⁊ ſatꝫ terribili
ter ꝯ doloſos. Tertia veritas. q̄ hō ita loq̄
tur ſicut ē in re. ⁊ opaꝛ ſicut loquiꝛ. et ſicut
opaꝛ ita intēdit. defecit hodie in tra. eo ꝙ
hoīes hodie multa gr̄a vane laudis faciūt
⁊ opanꝛ. De q̄b⁹ dicit ſaluator Math. vij.
Attendite a falſis ꝓphetis q̄ veniūt ad vos
in veſtimētis ouiū intrinſecus aūt ſunt lu
pi rapaces. ⁊ hi ſunt hypocrite. Hos cōpa
rat Grē. li. viij. moꝛa. ſymoni q̄ crucē q̄deꝫ
xp̄i poꝛtauit. ſed tn̄ in eo moꝛtu⁹ nō fuit. qꝛ
oīs hypocrita coꝛpus ꝑ abſtinētiā afficit.
ſed tn̄ ꝑ amoꝛē glie mūdo viuit. Nō ſolum
aūt vacua ē terra veritate. verꝫetiā miſcdia
Nā ſicut ptꝫ ex ſupdictis in illa triplici ve
ritate expſſus ē amoꝛ dei. q̄ qui caret. neceſ
ſario caret amoꝛe ꝓximi. ⁊ ſic caret miſcdia
Sicut eni qui hꝫ veritatē. diligit deū. qui
eſt v̄itas. ita q̄ diligit deū. diligit ⁊ ꝓximū.
j. Joh. iiij. Hoc mādatū habem⁹ a deo vt
qui diligit deū diligat ⁊ ꝓximū. Qui ḡ ca/
ret v̄itate. caret miſcdia ꝓximi. in q̄ amoꝛ
ad ꝓximū maxime oñdiꝛ. Nā ſcꝫm Linconi
enſem. Miſcdia ē amoꝛ releuationis miſe
rie aliene. Hec hodie in tra nō eſt. qꝛ om̄s
q̄runt q̄ ſua ſunt nō q̄ alterius. Et tal' vt ſic
nō eſt mēbꝛū xp̄i. Nō ſolū auteꝫ veritas et
miſcdia. ſed etiā ſcīa dei vacua eſt in terra.
Scientia nāqꝫ dei ē cognitio cū amoꝛe. q̄
cognoſcit hō q̄d debet deo. ⁊ quid dꝫ ꝓxi/
mo. ⁊ q̄liter ſe habeat ad deū. ⁊ q̄liter ad ꝓ
ximū. Et quid mirū ſi abeſt ſcīa dei. ex quo
ſpūſſctūs q̄ eſt doctoꝛ v̄itatis ⁊ toti⁹ ſapie.
abeſt ꝓpter immiſcdiaꝫ ⁊ impietatē hoīm.
Sed audiam⁹ mala ſeq̄ntia. ſequiꝛ enim.
maledictū ⁊ mendaciū inundauerūt. ſ. ī lo/
co veritatis. homicidiū. furtū. adulteriuꝫ.
loco miſcdie. ⁊ ſanguis ſanguinē tetigit lo
co ſcientie dei. Mendax ſermo ē cū vnum
dꝛ. ⁊ aliud crediꝛ. Malus ſermo ē cū id q̄d
crediꝛ diciꝛ. ſed ex malo ⁊ nō recto affectu.
In vtroqꝫ autē iſtoꝝ v̄itas eſſe nō pt. Ho/
micidiū aufert vitā coꝛpis. vel partes vite
vt mēbꝛa coꝛpis. Furtum aufert poſſeſſio
nē vel partē eius. Adulteriū aufert ꝑſonā
cōiunctā ſacro. ſcꝫ vxoꝛē. qui ḡ iſta aufert ꝓ
ximo imiſericoꝛs ē in ꝓximū ⁊ crudelis. et
ꝑ ꝯſequēs nō eſt ī eo miſcdia. Ita ⁊ iſta ſuc
cedunt hodie in mūdo loco miſcdie. Loco
autē ſcīe dei ſuccedit ſapīa mundi. q̄ ē ſtulti
cia apud deū. j. Coꝛ. iij. ⁊ hec ē ſcꝫm Linco/
nienſ. calliditas excogitandi ⁊ adinueniē/
di quō acq̄rat ⁊ ꝑficiat ī ſe voluptates car/
nis mūdi ⁊ diaboli. Vñ dꝛ hec ſapīa terre/
na in auarꝫ. aīalis in luxurioſis. ⁊ diaboli
ca in ſupbis Jaco. j. Q' autē dicit hāc ſapi
entiā mūdi ſanguinē ꝓpha. recte dic. Quia
ſicut gutta ſanguis alteri gutte ſuccedit. ⁊
ſic ꝯſeq̄nter. Sic q̄ inuenit vnā voluptatē
neceſſe ē inuenire ⁊ aliā. ꝑ quā illā ꝯſeq̄tur.
⁊ cū illa nō poſſit acquiri ſine alia. neceſſe ē
iterꝫ excogitare aliā. ⁊ ſic in hac ſapīa volu
ptatem voluptati cōnectit q̄ſi cathenas et
pctm̄ pctō addit. ⁊ hoc ē q̄d ſanguiſ ſangui
nē tetigit. Eradicem⁹ igiꝛ hoc ſacro tēpe
iſta maledicta ſemina q̄ ſuccreuerunt loco
veritatis miſcdieꝫ ſcīe. ꝯſiderātes enoꝛmi
tatē ipoꝝ. Mendaciū ſiquidē eſt ita peſſi/
mū ꝙ ſuā crudelitatē exercet in aīam hoīs
Vñ Sap. j. Os q̄d mentiꝛ occidit anīam.
Maledictū eſt ita peſſimū ꝙ totā naturā
⁊ dignitatē hoīs ꝯfundit. Sicut enī di
cit ſcriptura. Principiū oīs opis verbum.
Sed ſi ꝓncipiū fuerit inq̄natuꝫ. quō ꝑ cē
mundū q̄d de tali ꝓncipio eſt natū. Unde
Ecci. v. dꝛ. Honoꝛ ⁊ glīa ſermones ſenſati
Tolle v̄bum. ⁊ q̄d ē homo niſi aīal brutū.
Preterea ſolum verbū eſt q̄d iuſtificat ⁊ cō
dēnat. Vñ. Ex oꝛe tuo iudico te. Luc. xix.
⁊ ipm̄ eſt q̄d ſolū coinq̄nat hoīem de coꝛde
ꝓcedens Math. xv. Preterea ſolū v̄bum
gerit expſſam ſiſitudineꝫ verbi incarnati.
Vñ ſi nō eſſet alia ratio. tn̄ ob reuerentiaꝫ
xp̄i qui ē verbū dei pr̄is. cui⁹ verbū nr̄m ge
rit ſiſitudinē ex voce viſibili ⁊ itellectu in/
uiſibili cōpoſitū. ſicut ex deitate ⁊ carne ad
huc v̄bum nr̄m eſſet abſtinendū a maledi
ctione. Vñ Apl's dicit. Omis ſmo malus
nō ꝓcedat de oꝛe vr̄o. Et iterꝫ. Benedicite
⁊ nolite maledicere. Eradicem⁹ ⁊ homici
dium. q̄d ita peſſimum eſt ꝙ videꝛ hō talis
q̄ſi ſui partē amputare ⁊ ꝓicere a ſe. Cum
enī om̄es hoīes ſint inuicē mēbꝛa ſub vno
capite xp̄o. vt dicit Apl's manifeſtuꝫ eſt ꝙ
qui occidit vnū hoīem. ipe amputat vnū
mēbꝛum de coꝛpe xp̄i myſtico. imo ipe ſibi
amputat coīe mēbꝛū. ⁊ h̄ nō ſolū coꝛpalit oc
cidendo. verꝫetiā ſpiritualiter in coꝛde ꝑ
mū odiendo. q̄niā qui odit homicida eſt.
Joh. iij. ca. Eradicem⁹ ⁊ furtū. q̄d tam peſ
ſimū eſt. vt cum hō nititur ditari de alieno
coꝛpaliter. ipe ad ſummū depauperaꝛ in ꝓ
prio ſpiritualiꝛ. eo ꝙ apud furē lucꝝ eſt in

archa ſed dam̄nū in ɔſcientia. cū ſit trans/
greſſoꝛ diuini mandati. Vn̄ Apl's cōſulit
talibꝫ hodie dicens. Qui furabat̄ iam non
furetur. magis aūt laboret opando mani/
bus ſuis vt habeat vnde tribuat neceſſita
tem patienti. Eph. iiij. Eradicem⁹ ꝛ adul/
teriū. qḋ tam peſſimū eſt. vt ꝓpter illud de⁹
occiderit vna die multa milia hoim̄ peſte.
vt dicit̄ Regum. Hyſtoria habetur de da
uid. Eradicem⁹ ꝛ ſanguinē ſapiētie ſecula
ris vt ſimus ſapiētes ad faciendū bona nō
ad ꝑpetranda mala. Sic enī pꝛimo nō eri
mus ſapiētes in oculis nr̄is. nec pꝛudētes
apud noſmetipos. ſed erim⁹ potius diſci/
puli v̾itat̄ꝭ q̄ nos docebit vias dn̄i rectas.

Dixi ſecūdo ꝙ in ver/ bis p̄miſſis tan
gitur pia nr̄i ſaluatoꝛis p̄dicatio ꝛ veritat̄ꝭ
ſalutaris pctōꝛibꝫ annūciatio. cū dr̄. Dico
vobis. Certe magna pietas. ſi cōſiderem⁹
quis. q̄bꝫ predicauerit. Quis enī. qꝛ mgr̄ ꝛ
doctoꝛ veritatis. imo ip̄a ſumma veritas.
Qui licet olim ꝑ ꝓphetas ꝛ alios ſctōs pa/
tres mūdo locut⁹ eſt. nouiſſime aūt ꝑ filiū
ſuum pctōꝛibꝫ loqui dignat⁹ eſt. vt dr̄ He/
bꝛe. j. Et q̄ olim locutus ē in viſione ſanct̄ꝭ
ſuis. vt dicit̄ in Ps̄. Nunc loq̄ dignatus ē
etiā pctōꝛibꝫ palam. ꝛ in occulto locut⁹ eſt
nihil Joh. xviij. Qui ꝙ olim locutus ē ſe/
mel. vt dicit̄ in Ps̄ nūc loq̄ dignat⁹ eſt mil
leſies ꝛ pluries. Erat enī q̄tidie docens in
templo. Si etiā ɔſiderem⁹ quibꝫ locut⁹ eſt.
apparebit maxima pietas. qꝛ pctōꝛibus et
inimicis ſuis capitalibꝫ q̄ eum cuꝫ p̄re ſuo
oderūt. vt dr̄ Joh. xv. Bonus ḡ annūcia/
toꝛ veritatis xp̄s. q̄ om̄i odio ꝑpoſuit veri
tatem. nec eā deſeruit ꝓpter odiū. Sic nec
ꝓpter amiciciā ꝛ fauoꝛē ab ea reſiliijt. Vn̄ ei
dictū eſt. Magiſter ſcim⁹ qꝛ verax es. ꝛ viā
dei in veritate doces. Nō enī reſpicis pſo/
nam hoim̄ De hoc habet̄ Math. xxij. Cir
ca qḋ ſciendū ꝙ cuilibet xp̄iano tria ſūt cir
ca veritatis ꝓfeſſioneꝫ obſeruāda. Primo
enī veritas a q̄libet eſt diligēter inq̄renda
ꝛ cū maximo ſtudio. Scd̄o veritas eſt de/
fendenda cū odio. Tertio ꝙ ip̄a eſt p̄feren
da om̄i amico ſeu ſocio. De p̄mo quō veri
tas eſt inq̄renda cū ſtudio. de q̄ dr̄ Eccl'i. ij.
Pius ꝛ miſericoꝛs eſt dn̄s ꝛ remittit i die
tribulationis pctā. ꝛ ꝓtectoꝛ eſt om̄ibꝫ inq̄
rentibꝫ ſe in veritate. Ecce veritas nō dat̄
niſi inq̄rentibꝫ ſe. Quō ergo nos volum⁹
ſcire veritatē ſine inquiſitione diligēti. In
quiſitio aūt iſta cōſiſtit in humili ꝛ deuota
poſtulatione a deo. Vn̄ Jaco. j. dr̄. Si q̄s
indiget ſapiētia. poſtulet eā a deo. ꝛ Salo
mon de ſe dicit. Optaui ꝛ dat⁹ eſt mihi ſen
ſus Sap. vij. Ex q̄ Holgot ſup lib. Sap.
ca. vj. infert. Q pietas. boni moꝛes et oro
deuota ſunt vie ad veritatē acq̄rendā. Et
Aug⁹. li. j. de monomachia ca. iiij. dicit. Q
ad hoc vt veritatis ſciētia detur nob a deo
neceſſario ē diligentia ꝛ pietas adhibēda.
altero fiet vt ſciētes inueniamur. altero vt
mereamur. Hec ille. Sic ḡ patet pꝛimuꝫ.
De ſcd̄o quō veritas ē defendēda cū odio
patet. Dicit enī Saluſti⁹. ꝙ veritas parit
odium. obſequiū parit amiciciā. ſed tn̄ ve/
ritas p̄ualet finaliter. Vn̄. ij. Eſdre. iiij. dr̄.
Magna ē veritas om̄ibꝫ. Dicit̄ de Jona
ꝙ dictus fuit fili⁹ veritatis. ꝓ eo ꝙ cū ab he
lia ꝓpha fuiſſet ſuſcitatus. mater eius dixit
helie. Nunc in iſto cognoui ꝙ vir dei ſis. ꝛ
v̾bū dn̄i i oꝛe tuo veꝝ ē. iij. Reg. xvij. Et ex
illa hoꝛa ionas vocatus ē fili⁹ veritat̄ꝭ. De
iona aūt legim⁹ ꝙ multa ſuſtinuit aduerſa
ſed tn̄ finaliter fuit liberat⁹ ab om̄ibꝫ. Nā
in mari periclitabat̄. poſtea ꝓiectus fuit in
mare ꝛ deuoꝛat⁹ a piſce. tandē eiect⁹ ad lit/
tus ꝛ feruoꝛe ſolis aduſtus. Ita vt peteret
anīe ſue vt moꝛeretur. vt pꝫ Jone. j. ꝛ. ij. ꝛ
iiij. capl'is. Ecce q̄ntas tribulationes paſ/
ſus eſt filius veritatis. In ſignū hui⁹ ꝙ q̄
vult dicere veritatē. multa eū opoꝛtet pati
a detractoꝛibꝫ. ſubſannatoꝛibꝫ. calūniato/
ribꝫ. Sed tn̄ ſi ɔſtans fuerit. finaliter libe
rabitur. Vn̄ Joh. viij. dr̄. Si mā ſeritis in
ſermone meo. vere diſcipuli mei eritꝭ. ꝛ co/
gnoſcetis veritatē. ꝛ veritas liberabit vos
Vulgariter videm⁹ ꝙ cū ſacerdos die do
minico aſpergit ꝑplm̄. tūc om̄es deponūt
capucia. oculos aperiūt. facies exponūt. et
appropinquāt ſacerdoti. Sed ſi eis habū
danter aquā in facieꝫ fundat. om̄es ſtatim
oculos claudūt. ꝛ refugiūt. ꝛ ſe ab aq̄ defen
dunt ꝛ manibꝫ ꝓtegūt. Sic ē de veritate ꝙ
q̄n̄ ab aliq̄ p̄dicatoꝛe v̾itas p̄dicat̄ in gene/
rali. tūc oēs libent̄ audiūt. ſꝫ ſi valde coꝛri
git ꝛ increpat vicia in q̄bꝫ iacent. ſtatim eis
diſplicet v̾itas. Juxta illud. Audiet luxuri
oſus ꝛ diſplicebit ei. Vn̄ de talibꝫ dr̄. ij. ad
Thim̄. iiij. A v̾itate q̄dē auditū auertēt. et
ad fabulas ɔuertent̄. Hoc q̄ꝫ veꝝ ſit hodie
apparet i nr̄is auditoꝛibꝫ. q̄ ad lr̄am libent⁹

audiunt p̄dicationē fabulis mixtā ꝗ̄ʒ merā ſcripturā. ⁊ tn̄ illū dicūt bonū p̄dicatorē q̄ hyſtorias refert. nō qui p̄dicat euāgeliū. Tertio veritas ē p̄ponenda oī amico ⁊ cuilibet ſocio. Dicit enī Ariſto. j. Ethico. Nā ambobꝰ exiſtētibꝰ amicis. ſctm̄ eſt p̄honorare veritatē. Et oñdit hoc rōne ſic. Quia nō amamus veritatē ꝓpter hoīem. īmo ꝓpter veritatē diligimꝰ hoīem. Ergo magꝭ amāda ē veritas. Et iō plato reprobando opinionē mgr̄i ſui ſocratꝭ dicit. Nā oportet magꝭ curare de v̄itate ꝗ̄ʒ de aliq̄ alio. Ex q̄bꝰ pꝫ ꝙ hō tenet rumpere deſtruere amiciciā quācūq̄ʒ ꝓpter veritatē. Alias ſi nō p̄honorat veritatē amico. oportet ꝙ p amico dicat falſa vel faciat mala. q̄ tn̄ ſi p̄honoraret veritatē nō faceret illa. ¶ C.

Circa p̄dicta oritur dubiū. vtrū p ſcādalo vitando veritas ſit obmittenda. Ad qđ reſpondeo. ꝙ veritas ē triplex. ſcꝫ doctrine. iuſticie ⁊ vite. Ueritas vite ē obſeruantia legꝭ diuine. Ueritas doctrine eſt p̄dicatio eiuſdē. Ueritas iuſticie eſt ſn̄ia iudicis vel teſtimoniū p veritate. Et iſta triplex veritas p nullo ſcādalo ē obmittēda. Verſus.

Scandala p vita doctrina iuſticiaq̄ʒ. Tu nō effugies. q̄ ſunt in reliquis fugiēda. Primo p vita. q2 nullus hō p aliquo ſcandalo fugiendo debet peccare mortaliter. nec doctor vel p̄dicator debet falſuʒ p̄dicare p q̄cunq̄ʒ ſcandalo vitando. tacere tn̄ pōt ⁊ debet ſi ita ſit ꝙ auditores ex ſua doctria deteriores ſint. Silr̄ nec iudex debet ferre falſam ſn̄iam. vel teſtꝭ falſum teſtimoniuʒ p q̄cunq̄ʒ ſcandalo vitādo. pōt tn̄ iudex ex cauſa interdū differre ſn̄iam. vel teſtꝭ tacere ad tp̄s. Juriſte tn̄ dicunt ꝙ licꝫ v̄itas vite nullo modo ē obmittēda ꝓpter ſcandalū tn̄ veritas doctrine ⁊ iuſticie bn̄ obmittūtur ꝓpter ſcandalū. Verſus. Eſt veruʒ vite doctrine iuſticieq̄ʒ. Primū ſp̄ habe. duo ppter ſcandala linque. Sed q̄cq̄d ſit. h̄ ē tenendū. ꝙ licet v̄itas doctrine ⁊ iuſticie ꝓpt̄ ſcandalū poſſint differri vel taceri. non tn̄ falſa doctrina ꝓpter ſcandalū debet doceri. ſicut nec falſa ſn̄ia ꝯtra aliquē pnūciari. Vn̄ nō excuſat Origꝭ. q̄ falſa docuit ne ſcādalum generaret inter q̄ſdaʒ hereticos. vt ſolus teſtat in planctu ſuo. ſic nec pilatꝰ excuſat ꝙ xp̄m falſe ꝯdēnauit. ne iudeos aduerſus ſe puocaſſet. vl̄ ne indignatiōeʒ ceſaris incurriſſet. vt pꝫ Joh. xix. O vtinaʒ

iſta attenderēt illi q̄ ne indignatōem ſuoꝝ dn̄oꝝ incurrāt. v̄itatē ſubticēt ⁊ cōmēdant falſitatē. approbātes vicioſa facta eoꝝ. dīcū facere iō ne ſcandalizarēt dn̄os ſuos. et ne eos puocarēt ad indignationē. O nequā infideles fui tales. Quid enī infidelꝰ eſt ꝗ̄ʒ eū cui fidē debeas circūuenire v̄boꝝ blandicijs. Quid odibilꝰ fraude et dolo. q̄ ſub imagine amorꝭ ⁊ fidei ī ſimplicē ⁊ credulū ⁊ q̄d plus ē amicū. inimiciciaꝝ ⁊ ꝑfidie negocia exercet. Jnq̄t Policra. li. iij. c. iiij. Et q̄ infero ꝙ licꝫ adulari cuilibꝫ ꝑrio ſit pctm̄. grauiſſimū tn̄ ē ſi fiat ſuo bn̄factori. vn̄ fm̄ Policratū. vbi ſup̄ ca. xv. licet tyrāni aureſ mulcere licitū ē. tn̄ amico adulari nō licet. Ei nāq̄ʒ licet adulari quē licꝫ occidere. porro occidere tyrānū nō mō licitū eſt ſꝫ equū ⁊ iuſtū. Patet igit ex p̄miſſis ꝙ illis maxie tenemur dicere v̄itatē ⁊ eā nō obmittere ppter q̄dcūq̄ʒ ſcandalū q̄ nobꝭ ſunt amiciciā magꝭ iūcti. vel q̄ nr̄i ſunt bn̄factores. eo ꝙ talibꝰ tenemur ex caritate magꝭ bonū velle. ⁊ iō tenemur eis v̄itatē dicere ⁊ ꝯſulere. nō ad volūtatē. ſꝫ ad vtilitatē. Nō ſicut q̄daʒ curiēſes. q̄ dicūt. Ego ſuio dn̄o p̄ncipi fideliter. iō oportet me facere q̄cq̄d mihi iuſſerit. O nequā ſuitꝰ que ꝯ legē diuinam et hūanā iuſſis p̄ncipis ē obedire parata. nōne hec ē apta adulatio q̄ in omībꝰ obſequit ad voluntatē. ad v̄itatē vero nihil. ¶ D

¶ Dixi tertio ꝙ in v̄bis p̄miſſis arguit malicie iudeoꝝ obduratio. cū dr̄. Quare vos nō creditꝭ mihi. Sicut dīc Ariſ. tria ſūt q̄ faciunt dictū alicꝰ credibile. ꝗ̄ʒuis n̄ demōſtratiue loq̄tur. vicꝫ prudētia v̄tꝰ ⁊ beniuolētia. Eiꝰ cā ē ſm̄ eū. q2 ꝓpt̄ oppoſita iſtorū diſcredimꝰ alicui nō demōſtratiue loq̄nti. vicꝫ ꝓpter imprudētiā. q2 reputamꝰ eū ignarū. aut ꝓpter maliciā. q2 ꝗ̄ʒuis verū ſciat. nō tn̄ ē amicus veritatꝭ ⁊ iuſticie. Aut ꝓpt̄ defectū beniuolentie. q2 in caſu licꝫ ſit prudēs ⁊ v̄tuoſus. nō tn̄ reputamꝰ eū beniuolū ꝙ velit ꝯſulere id qđ nobꝭ expediens iudicabit. Sed qn̄ hec tria ꝯcurrūt in aliq̄ ꝙ reputamꝰ eū prudentē. v̄tuoſuʒ ⁊ beniuolū. tūc abſq̄ʒ dubio credimꝰ dictꝭ ſuis. ꝗ̄ʒuis ea nō q̄uaq̄ʒ demōſtret. Sic de xp̄o loq̄ndo ipſe venerat in mūdū ꝑſuadere ⁊ p̄dicare. nō aūt dicta ſua demōſtrare. ⁊ iō doctria ſua nō ſcīa ſed fides appellat. vt dīc Rolgot ſu per libꝝ Sap. ca. xviij. Sūt aūt dicta ſua

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

credibilia ꝓpter tres rõnes p̄dictas. Tum qꝛ in eo viguit prudētia. cū eēt ſapīa dei patris. Tū qꝛ in eo fuit v̄tus. qꝛ oīa bene fec̄ Mar. vij. Tū qꝛ in eo fuit beniuolentia ad nos. qꝛ dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatꝭ nr̄is ī ſanguīe ſuo Apoc. j. Et iō Ps. ſignāter dixit. Teſtimonia tua dn̄e credibilia facta ſunt nimis. Cū igit̄ null⁹ defect⁹ fuerit ex parte xp̄i qn̄ ſibi credi oportuit. neceſſe eſt vt total' defect⁹ fuerit ex parte iudeorū q̄ ſibi credere nolebant. Et iō p̄ xp̄m recte tan̄q̄ inexcuſabiles arguunt̄ in v̄bis ꝓpoſitis. Quare vos nō creditꝭ mihi. q. d. ex ſola malicia h̄ in vob̄ ꝓcedit. ꝙ credere n̄ vultis. Et circa h̄ ſciendū ꝙ tria reddūt hoīeſ inexcuſabiles ⁊ pena dignos oñdūt. ſ. magnitudo ſcīe in peccāte. ſilitudo culpe ī iudicante. ⁊ ineptitudo cauſe ī allegāte. Primū igit̄ qđ reddit hoīez inexcuſabilē ē magnitudo ſcīe in peccāte. Quanto enī hō h̄z clariorē noticiā de deo. tanto magꝭ peccat ceteris paribꝫ. Et iō de ph̄is dicit Ap̄lus Rom̄. j. ꝙ inuiſibilia dei eis p̄ creaturas īnotuerūt. ⁊ t̄n euanuerūt in cogitatōibꝫ ſuis. ⁊ obſcuratū eſt inſipiēs cor eoꝝ. intantū vt idola colerēt. Silr̄ dicit ſaluator de iudeis Joh̄. xv. Si nō veniſſem ⁊ locut⁹ eis nō fuiſſem. pctm̄ nō h̄rent. Nūc aūt excuſationē nō h̄n̄t de pctō ſuo. Quia ḡ not⁹ erat in iudea de⁹. merito debuit agnoſci ⁊ filius ei⁹. Sicut ipe dicit. Si nō facio opera p̄ris mei. nolite credere q. d. expſſam ſilitudinē p̄ris in op̄ibꝫ gero. ⁊ iō nihil ē ꝙ voſ excuſari poſſit q̄re vos nō creditꝭ mihi. Patet ex his ꝙ ꝯſilis eſt rō de malis xp̄ianis. q̄ multā noticiā de deo h̄n̄tes ⁊ cōtinue de ipo audiētes peccāt nihilomin⁹. acſi deum nunq̄ nouiſſent. ⁊ tanto ḡui⁹ q̄nto nouerunt eū clarius. Vn̄ Lu. xij. dr̄. Seru⁹ ſciēs volūtatē dn̄i ſui vapulabit plagꝭ mltꝭ. Scd̄z q̄d reddit hoīem inexcuſabilē eſt ſilitudo culpe in iudicāte. Qn̄ enī q̄s dep̄henditur in crimīe ⁊ vult alios ꝑ eodē punire. nullā pōt excuſationē p̄tendere. ſicut fuerūt falſi iudices ſuſanne Dan̄. xiij. Jdeo ap̄ls dicit Rom̄. ij. Jnexcuſabil' es o hō. in q̄ eī aliū iudicas teipm̄ ꝯdēnas. Sic iudei qui voluerūt xp̄m ꝯdēnare ⁊ lapidare. vt dr̄ in euāgelio. ſoli digni erāt lapidatione nec excuſari poterāt a morte. Ex q̄ enī p̄ blaſphemia quā putabāt in xp̄o eo ꝙ ſibi honorez diuinū aſcribebat veraciter voluerūt eū lapidare. multo magis ipi iuſte lapidandi erant q̄ xp̄m dei filiū eſſe negātes. deū patrē blaſphemabāt. ⁊ multa falſa ei aſcribebant. Tertio reddit inexcuſabilē hoīez ineptitudo cauſe in allegāte. Qn̄ enī cā q̄ allegat̄ in manifeſto nulla ē vel ꝯficta p̄ mendaciū. nō eſt excuſatio ſed aggrauatio ad p̄cedens delictū. Sicut p̄z de inuitatis ad cenā Lu. xiiij. Qui qꝛ fictas excuſatiōes allegabāt. reiecti ſunt ⁊ alij loco eoꝝ inuitati Tales fuerūt iudei q̄ allegabāt ꝯtra xp̄m falſas allegationes. d. eū h̄re demoniū nōdū h̄re qn̄q̄ginta ānos ⁊ abraam vidiſſe. et ſic de alijs. Nr̄i aūt xp̄iani alit̄ ſe excuſant. ſed t̄n inexcuſabiles ſunt apud deū. Nā q̄dā ſe excuſant p̄ laſciuā ſocietatē. d. Mala ſocietas me induxit ad peccandū. ſꝫ mala excuſatio q̄ concedit pctm̄ ⁊ alios accuſat. Cōtra q̄s Seneca dic̄. Obmitte excuſationē. nēo peccat inuit⁹. Et Hiero. dic̄. Multitudo peccātiū impunitatē nō facit criminū. Alij ſe excuſant p̄ diuinā voluntatē. qꝛ aliq̄ dicūt deū p̄ſciuiſſe eos pctōres. ⁊ velle eos tales eſſe. ⁊ ſic excuſant ꝯſtellatiōes et tpa ⁊ influxus ſtellaꝝ. ſed certe falſa ē excuſatio. qꝛ deus nō ē auctor mali. ⁊ etiā qꝛ vir ſapiens dn̄abit̄ aſtris. vt dic̄ Ptolomeus. Alij ſe excuſant p̄ carnalē fragilitatez. d. ſe nō poſſe a talibꝫ abſtinere cū habeāt talem cōplexionē. Cōtra q̄s Hiero. in explanatione fidei. ⁊ allegat mgr̄. ij. ſniaꝝ. diſt. xxxvj. Execram⁹ inq̄t eoꝝ blaſphemiā qui dicūt impoſſibile a deo p̄ceptuz. nec oīa mādata a ſingul' ſed ab oībꝫ in cōi poſſe ſuari. Alij ſe excuſant p̄ finalē vtilitatē. ſicut illi q̄ auferūt alijs bona vt inde faciāt elemoſinas. ⁊ ita veſtiunt vnū ⁊ ſpoliāt decē. Nos igit̄ dimittam⁹ excuſatiōes in pctīs. ⁊ ſimpliciter nr̄as culpas ꝯfiteamur vt grām inueniam⁹ ⁊ gl̄iam ꝯſequamur. Ad quā.

Dn̄ica Judica. II. Sermo LV.

QUi ex deo eſt uerba dei audit Joh̄. viij. Sicut dic̄ Aug⁹. in lib. de benedictiōibꝫ eſau ⁊ iacob. Simul pluit dn̄s ſup̄ ſegetes ⁊ ſpinas. Sed segeti pluit ad horreū. ſpinis ad ignē. ⁊ t̄n vna eſt pluuia. Sic v̄buz dei omnes cōpluit. videat quiſq̄ qualē radicē habeat. videat q̄ſq̄ q̄ trahit pluuiaz bonam. Si eam trahat vt generet ſpinas. nunq̄d iō pluuia dei accuſanda. Anteqū veniat ad

radicem dulcis eſt pluuia illa. dulce eſt ver
bum dei donec veniat ad cor malū. Hec il
le. Vult dicere Aug. Q verbuꝫ dei variatᷣ
ſm̄ varietatē auditoꝝ. Vnđ ſi inuenit cor
bonū fructificat in eo. ſi maluꝫ nihil facit.
Quia ḡ iudei erāt peſſimi cordis. eo ꝙ dia
bolū imitabantᷣ in ſuis opibꝫ. ⁊ ideo verbū
xp̄i in eis fructificare nō potuit. Apl'i vero
erant optimi cordis ideo q2 xp̄m in oībꝫ
imitabantᷣ. ⁊ ideo multū fructū in eis ⁊ per
eos in alijs fecit verbū dei. Hanc ḡ diffe/
rentiā auditoꝝ deſignās xp̄s h̄ ait. Q qui
ex deo eſt v̄ba dei audit ꝓpterea vos nō au
ditis q2 ex deo non eſtis. In q̄bꝫ v̄bis tria
tangunt. Primo doctrine ⁊ p̄dicatiōis ſa/
lutaris cōmendatio ex dignitatꝭ excellētia
in eo ꝙ đr. verbuꝫ dei. Scđo notatᷣ verbi
dei vtilitas ⁊ efficacia. cū đr. qui ex deo eſt.
Tertio notatur auditorum diuerſitas et
differentia. cum dicitur. Audit. ¶ A

¶ **Dixi primo** ꝙ in v̄bis p̄miſſis
tangitᷣ doctrine ⁊
p̄dicatiōis xp̄i cōmēdatio ex ſingulari di/
gnitatis excellētia. in eo ꝙ đr verbum dei.
Certe nō pōt excogitari maior dignitas p̄
dicatiōis ⁊ ſermonis xp̄i q̄ꝫ vt ſit v̄buꝫ dei
Nā ſi ꝓ magno appenduntᷣ v̄ba p̄ncipis. et
ꝓ maiori regis. ⁊ ꝓ maxio imꝑatorꝭ vel pa
pe. Quāto incōparabilit' plus appendēda
⁊ ponderāda. dignificanda ⁊ extollēda ſūt
verba dei. q̄ nō eſt vt hō vt mentiatᷣ. aut vt
filius hoīs vt mutetᷣ. Num. xxiij. Si ḡ q̄s
dedignatᷣ iuſſa p̄ncipis regis vel imꝑatorꝭ
ſeu etiā pape. q̄ q̄m eſt hō errare p̄t. certe n̄
pōt dedignari v̄ba dei q̄ errare nō p̄t. Nā
ip̄e iuſt' eſt ⁊ rectū iudiciū eius. ⁊ ip̄e q̄ ꝓce
dunt de labijs eiꝰ nō faciet irrita. vt đr in
Ps̄. Pro q̄ ſciendū ꝙ predicatio doctrine
euangelice ſeu v̄bi dei cōmendatᷣ a triplici
cā valde digniſſima. Eſt enī p̄dicatio nr̄a
v̄bū nō q̄lecūq3 ſed v̄bū veritatꝭ puriſſime.
Scđo q2 eſt v̄bū vite delectabiliſſime ⁊ i/
mortaliſſime. Tertio q2 eſt v̄bū dei q̄ ē au/
ctoritatis potētiſſime. De p̄mo p̄ꝫ digni/
tas v̄bi diuini ex eo ꝙ eſt v̄bū veritatꝭ pu/
riſſime. xp̄s nāq3 dixit de ſe Joh. xiiij. Ego
ſum via veritas ⁊ vita. Si ḡ xp̄s eſt v̄itas.
quō nō v̄bū ſuū. cū ex vero nō ꝓcedat niſi
veꝝ. vt dicit ph̄s. ij. prioꝝ. Vn̄ Joh. xvij đr
Sermo tuꝰ v̄itas eſt. Dicitᷣ aūt v̄bū dei v̄/
bū veritatis multꝭ rōnibꝫ. Primo q2 a veri
tate originalit' originatᷣ. Originatᷣ enī a ſo
lo xp̄o q̄ eſt v̄itas. Vn̄ Coloſ. j. dic̄ Apl's.
Audiſtis in v̄bo veritatꝭ euāgelij. i. xp̄i qui
eſt v̄itas. vt exponit ibideꝫ Gloſa. Scđo
đr verbū veritatꝭ materialit' Act. xxvi. Ve
ritatis ⁊ ſobrietatꝭ v̄ba loquor. Tertio q2
in veritate formalit'. ij. Cor. ij. Sicut in ve
ritate oīa locuti ſunt. Quarto q2 ꝓpter veri
tatē finaliter Joh. xviij. Ego in h̄ natꝰ ſuꝫ
vt teſtimoniū ꝑhibeā veritati. Eſt aūt ver
bū p̄dicatiōis verbū veritatꝭ nō cuiuſcūq3
veritatis ꝑmixte ſed puriſſime. Vn̄ in ps̄.
xj. đr. Eloquia dn̄i eloq̄a caſta. argētū ig/
ne examīatum. Ecce puritas. Sed q̄ igne
examīatū. certe igne ſcti ſpūs. Vnđ in v̄bo
dei nulla ē rubigo duplicitatis vel falſita/
tis. ſed ē ſicut vas puriſſimū a rubigīe pur
gatū. Vt đr Prouer. xxv. Et q̄ ad h̄ ibidē
ſequitᷣ. ꝓbatū terre. i. a terrenitate. vel pur/
gatū a t'ra. q2 nō ꝑmittūt terrā ſed celum h̄
nō facit doctrina Ariſtotil'. ſocratis v'l pla/
tonis. q̄ nō niſi đ terra garriūt more rana/
rū. in terra repentiū ⁊ coaxantiū. Nec ſolū
eſt ꝓbatū a t'ra. ſed etiā purgatū ſeptuplū.
id ē. ꝑ ſeptiformē grāꝫ ſpūſſcī. De hac puri
tate đr Ps̄. xviij. Lex dn̄i imaculata ꝯuer
tens aīas. teſtimoniū dn̄i fidele ſapiam p̄
ſtans paruul'. Juſticie dn̄i recte letificātes
corda. p̄ceptū dn̄i lucidū illumians oculos.
Ecce iteꝝ puritas. et poſt pauca. Judicia
dn̄i vera iuſtificata in ſemetip̄a. i. incōmu/
tabiliter v'l nō egētia teſtimonijs alioꝝ vt
iuſta eſſe ꝓbentᷣ. ſm̄ Inno. h̄ nō faciūt ver/
ba alioꝝ q̄ indigēt multis teſtimonijs ⁊ ꝓ/
batiōibꝫ. vt vera eſſe oñdantᷣ. qđ nō ē neceſſa
riū in v̄bo dei qđ ex ſe veꝝ eſt. ita vt nō indi
geat ꝓbatione. Scđo v̄buꝫ dei cōmendatᷣ
ab eo ꝙ eſt v̄buꝫ vite delectabiliſſime ⁊ im
mortaliſſime. Vn̄ oīa alia v̄ba p̄ter ip̄m ſūt
q̄ſi mortua. q2 nos ducūt ad mortē. nec ha
bent i ſe ſp̄m vite ſeu viuificantē ꝑ gratiā.
vt ſunt v̄ba ph̄oꝝ ⁊ ſapiētū hꝰ mūdi q̄rū ſa
piētia ſtulticia ē apud deū. ⁊ q̄d deterꝰ eſt
prudētia ip̄oꝝ mors ē. vt dicitᷣ. j. Cor. iij. ⁊
Ro. viij. Nō ſic aūt v̄buꝫ dei. q̄d ē verbū vi
te. eo ꝙ q̄ ſeruat illud. mortē nō videbit in
eternuꝫ. vt đr in euāgelio. Vn̄ ſaluator ait
Joh. vj. Verba q̄ locutꝰ ſum vob' ſpūs ⁊ vi
ta ſunt. ¶ B ¶ Dicitᷣ aūt v̄bū vite ꝓpter pla
res rōnes. Pr̄io q2 h3 in ſe q̄ndā vitā. He
bre. iiij. Viuus ē ſermo dei et efficax. Sc̄o
paratᷣ ſemi Lu. viij. Semē ē v̄bū dei. Se
cundo đr v̄bū vite q2 indicat vitā ſicut lu

viam Joh. vj. Uerba vite eterne habes. idō
cōparatˀ lumini. in Pſ. Lucerna pedibꝰ
meis v̄bum tuū. Tertio qꝛ cōfert vitam ſi
cut panis. Deut. viij. ꝛ Math. iiij. Non in
ſolo pane viuit hō. ideo cōparatˀ pani Eccī
xv. Cibauit illū pane vite ꝛ itellectꝰ. Quar
to qꝛ ducit ad vitā eternā. ſicut fons q̄ du
cit ad alueū ſue originis Joh. iiij. Fiet i eo
fons aq̄ viue ſalientꝫ in vitā eternā. ideo cō
paratˀ fonti Eccī. j. Fons ſapie. Unā in cō
paratione v̄bi dei oēs ſciētie ſeclares ſunt
ſicut putei ꝛ ciſterne fetidā aquā ɔtinētes.
Juxta illud. Foderūt ſibi ciſternas diſſi
patas q̄ ɔtinere aquā nō pn̄t. Sed tn̄ mi
rū eſt ꝙ multi carius bibūt aquā iſtā ſcien
tie ſecularꝫ q̄ꝫ verbi dei. ſicut multi legiſte.
poete. ſophiſte ꝛ aliȷ. q̄s arguit ꝓpha dicēs.
Quid tibi vis vt bibas in via egypti aq̄m
turbidā. q. d. q̄re nō bibis potius clarā ſci
entiā ſacre ſcripture. de q̄ dꝛ Iſa. xij. Hau
rietis aquas in gaudio de fontibꝰ ſaluato
ris. ſcꝫ nō alteriꝰ. Et zacharie. Erit fons
patens domui iuda. Notantˀ dicit patens
qꝛ nulli abſconditˀ. vel qꝛ patēter ꝛ nō ob
ſcure ſed lucide oibꝰ loquitˀ. Unā alie ſcie re
ſpectu v̄bi dei ſunt q̄ſi aque furtiue q̄ dul
ciores apparent. vt dꝛ Prouer. ix. cū tn̄ ſint
interdū deteriores et impuriores. Tertia
cōmendatio v̄bi p̄dicatiōis eſt ꝙ eſt v̄buꝫ
dei. Si alia cōmēdatio non eſſet. ſufficeret
iſta ad oēm dignitatē ꝛ excellentiā ꝙ ē ver
bū dei habitans in excelſis. Unā in Pſ. xi.
Eloquia dn̄i eloq̄a caſta. Et in Pſ. xviij.
Lex dn̄i. teſtimoniū dn̄i. p̄ceptū dn̄i. iuſti
cie dn̄i. ꝛ iudicia dn̄i deſiderabilia ſup au
rū ꝛ lapidē p̄cioſum multū. ꝛ dulciora ſup
mel ꝛ fauū. ꝛ ſic merito p̄ferūtˀ oibꝰ deſide
rabilibꝰ mūdi. Nō eſt ḡ excuſatio de nō au
diendo v̄bo p̄dicatiōis. cū nō ſit verbū ho
minis ſed dei. nec cuiuſlibet dei ſed dei de
orū ꝛ dn̄i dn̄oꝝ. De q̄ in Pſ. dꝛ. Deꝰ deoꝝ
locutꝰ eſt. ¶ Tria aūt reddūt dictuꝫ
alicuiꝰ eſſe magne auctoritatꝫ. ſcꝫ potētia.
ſapia ꝛ bonitas. q̄ om̄ia in deo ɔcurrūt. et
idō verbū ſuū eſt magne auctoritatis. ꝛ p̄ cō
ſequēs a nemīe ɔtemnēdū. Primo in deo
eſt ſūma potētia. Unā q̄cq̄d p̄cipit obediē
dum ē. ne ſeq̄tur ɔtēptū vindicta ꝛ rebellē
pena. Unā in Pſ. lxxv dꝛ. Tu terribilis es
ꝛ q̄s reſiſtet tibi. ex tūc ira tua. q. d. Tu ter
ribilis es futurꝰ iudex Eccī. xliij. Terribi
lis dn̄s ꝛ magnꝰ vehemēter ꝛ mirabil' po
tentia illiꝰ. Et q̄s reſiſtet tibi. q. d. nullus
qꝛ tu es potentiſſimꝰ Job. ix. Deꝰ cuiꝰ ire
nemo reſiſtere pōt. ꝛ ibidē. Quis reſtitit ei
ꝛ pacē habuit. Uere terribil' dn̄s. nō ſolū
paupibꝰ. ſed etiā regibꝰ. Aufert eni ſp̄m p̄n
cipum ſubito qn̄ vult. Unā dꝛ in pſ. p̄dicto
Terribili apud reges terre. Innoc. expo
nit qꝛ eos in p̄ſn̄tia regno expellit. ꝛ in futu
ro rediget in carcerē inferni. Si ḡ tam po
tentiſſimꝰ dn̄s eſt. ideo metuēdus ē ꝛ ver
bis eius neceſſario eſt obediendū. Scōm
q̄d facit dictū alicuiꝰ autenticū eſt magni
tudo ſapie. Unā Salomoni creditˀ et v̄ba
eius valde ponderantˀ. qꝛ ſapiēs reputaba
tur. Sed certe xp̄s maior ē q̄ꝫ ſalomon. vt
dꝛ Math. xij. Ecce plus q̄ꝫ ſalomon h̄. Il
le eni habuit ſapiam creatā ꝛ ab alio mēdi
cataꝫ. Iſte autē hꝫ ſapiaꝫ increatā. de q̄ dꝛ
Ego ex ore altiſſimi prodiȷ. Heſt eni v̄buꝫ
q̄d deus pr̄ de corde ſuo eructauit. nō fa
ctum nec creatū ſed ab eterno genitū Unā
ſi q̄s indiget ſapia poſtulet eā ab eo q̄ dat
omibꝰ affluenter Jaco. j. Notāter dic̄ dat.
nō mendicat ab aliȷs ſed dat aliȷs. In ipſo
nāq̄ꝫ ſunt oēs theſauri ſapie ꝛ ſcientie dei
abſconditi. Coloſ. ij. Ubi dicit Hora. ꝙ
hoc dꝛ ꝓ tanto. qꝛ in xp̄o ē om̄is ſcia ꝛ ſapi
entia q̄druplicitˀ. ſcꝫ p̄mo efficiēter Eccī. j.
Fons ſapie v̄bum dei in excelſis. Ab ipſo
eni eſt oīs ſapia et ſcia. Scōo formalitˀ. qꝛ
eiꝰ aīa om̄i ſapia ꝛ ſcia informata eſt. Joh.
xvj. Nūc ſcimꝰ qꝛ ſcis om̄ia. Tertio mate
rialiter. qꝛ ſapia eſt de diuinis. ꝛ ſcia de hu
manis. Ipe autē eſt verꝰ deus ꝛ verus hō.
ideo dicit ap̄lus. j. Cor. ij. Nihil iudicaui
me ſcire inter vos niſi ieſum xp̄m. Quarto
exemplaritˀ. Pſ. Om̄ia in ſapia feciſti. Si
ḡ ita ſapiēs eſt xp̄s ꝙ nulla ſapia vel ſcia ſi
bi deeſt. certe merito v̄bum eiꝰ eſt audien
dū. Tertiū q̄d reddit verbū alicuiꝰ autēti
cū eſt affectꝰ beniuolentie. Nullus aūt hꝫ
erga nos maiorē beniuolentiā ꝛ affectum
feruentiorē p̄ter xp̄m. q̄ tn̄ exarſit bonita
te caritatꝫ ſue erga nos ꝙ poſuit aīam ſuā
p̄ nobis Joh. xv. Maiorē caritateꝫ nemo
hꝫ niſi vt aīam ſuā ponat q̄s p̄ amicis ſuiſ.
ꝛ mortē. nō dico talē qualē ſubiȷt p̄ nobis.
ſed mortē viliſſimā ꝛ turpiſſimā. qꝛ mortē
crucis Phil. ij. ꝛ Sap. ij. Morte turpiſſi
ma ɔdemnemꝰ eū. Merito igitˀ tam bonꝰ
dn̄s tam ſincerꝰ amicꝰ a nob eſt audiendꝰ
q̄ nō ɔſulit nobis aliud q̄ꝫ q̄d nr̄e ſaluti vi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

det expedire. Unđ ipe ꝑ ꝓpham dicit. Ego deus tuus docens te vtilia.

D

Dixi ſecūdo ꝙ in ꝟbis ꝓmiſſis notaᷣ ꝟbi dei vtilitas ⁊ efficacia. cū dr̄. Qui ex deo ē. Auditus ſiquidez verbi dei inter cetera opaᷣ ꝙ hō ſit ex deo ꝑ imitationē ⁊ ꝯformitatez ad deū. eo ꝙ ꝟbum dei ꝑ amorez in corde transformat amantē in amatuz. Vñ hō libens auditor ꝟbi dei trāſformaᷣ in deum. vt iā potius dicaᷣ deꝰ vt nō hō tm̄. Iuxta illud Ps̄. Ego dixi dij eſtꝭ. ⁊ xp̄s h̄ expōit Joh. x. Ꝺ h̄ dictū eſt ad eos ad q̄s ſermo dei factꝰ eſt. Magna igiᷣ efficacia ꝟbi dei q̄ facit hoīem eſſe ex deo. Unđ. j. Joh. iiij. Qui nouit deū audit nos. q̄ non eſt ex deo nō audit nos. Et pōt eē ad h̄ alia rō. naz cū deus ſit ſpūs vt dr̄ Joh. iiij. hō autē ꝯ ſi ſit ſpūs ſm aīam ſm quā natꝰ eſt ꝯformari deo tanq̄ ſpūs ſpiritui. tñ ex q̄ hz carnez q̄ militat aduerſus aīam. vt dr̄ Gal. v. ⁊ cuius membroꝝ lex repugnat ⁊ ꝯrariaᷣ legi mentis. vt dr̄ Rom̄. vij. Hinc ē. ꝙ ſi totus hō debet ꝯformari deo ſm ſe totū. oportet ꝙ h̄ fiat ꝑ aliq̄d mediū qđ poſſet de carnali hoīe ſm corpꝰ facere ſpūalez ſm ſpm̄. vt ſic totus hō eſſet ſpūalis ⁊ totus ꝯformis deo. h̄ aūt nō pōt fieri niſi ꝑ verbuz dei qđ de carnali facit ſpūalē. Verbuz enī dei eſt gladiꝰ qui amputat totā carnalitatē a ſpū anīe. Vñ dr̄ Eph. vi. ⁊ Heb. iiij. dr̄ gladius ſpūs. Quia vt dicit Gorra ibidē. ſpiritū a carne diuidit. ꝑtingēs ad diuiſionē anīe ⁊ ſpūs. Hec eſt ḡ efficacia ꝟbi dei ꝙ facit hominē eſſe ex deo ꝑ ꝯformitatē ad deū. Vñ. j. Joh. iij. dr̄. Qui ſeruat mādata dei. ī illo manet. ⁊ ipe in eo. Ut aūt euidentiꝰ pateat efficacia ⁊ multiplex vtilitas ꝟbi dei breuiter ſciendū ꝙ ꝟbum dei facit. xij. fructus i vero auditore. Vñ cōparaᷣ ligno vite qđ affert. xij. fructꝰ. vt dr̄ Apoc. penul. Quos fructꝰ enūerat Gorra ſup epl̄am ad Col. j. ca. ⁊ aliq̄s etiā tangit Archidi. Guido de Bayſio in roſario decreti. j. q. j. in ca. interrogo. Prima ḡ vtilitas verbi dei eſt qđ illuminat ꝑ cognitionē. Vñ cōparaᷣ lumini in Ps̄. Lucerna pedibꝫ meis verbū tuū. ⁊ lumen ſemitis meis. Scđo inflāmat ꝑ dilectionē. Vñ cōparaᷣ igni Ecci. xlviij. ꝟbuz ipſius q̄ſi facula. Ps̄. Ignitū eloquiū tuuz vehemēter. ⁊ ſuus tuus dilexit illud. Tertio cōpungit ꝑ ꝯtritionē. Vñ cōparaᷣ malleo Hiere. xxiij. Nōne ꝟba mea q̄ſi malleꝰ ꝯterēs petras. Quarto liq̄facit ꝑ lacrimarū ꝓuocationē. Vñ cōparaᷣ flatui. Ps̄. Emittet verbū ſuū et liq̄faciet ea. flauit ſpūs eius ⁊ fluent aq̄. ſcz lacrimaꝝ. Quinto reficit ꝑ ſaporē. vnđ cōparaᷣ pani Deute. viij. Nō in ſolo pane viuit hō. ſed in oī ꝟbo dei. Sexto ꝓtegit ꝑ virtutē. vnde cōparaᷣ gladio Eph. vi. Gladiū ſpūs qđ eſt verbū dei. Septimo ꝯfortat ꝑ ſpei longanimitatem. Vñ dr̄ ꝟbū ſolacij. In Ps̄. Memor eſto verbi tui ſeruo tuo in q̄ mihi ſpem dediſti. Octauo ꝯfirmat ꝑ ꝑſeuerantiā ⁊ fortitudinē. vñ dr̄ verbū virtutis Heb. j. Portans oīa ꝟbo virtutis ſue. Ps̄. Verbo dñi celi firmati ſunt. Nono mūdat ꝑ culpe ablutionē. vñ dr̄ verbū grē Actu. xx. Cōmēdo vos deo ⁊ verbo grē eius. ⁊ Joh. xv. Jam vos mūdi eſtis ꝓpter ſermonē quē locutus ſum vob. Decimo ſanat ꝑ nature leſe ſanationē. i. reparationē. vñ dr̄ verbuz ſalutis. Actu. xiij. ⁊ in Ps̄. Miſit ꝟbum ſuū et ſanauit eos. Undecimo ḡtificat ꝑ grē ⁊ virtutum infuſionē. ꝓpter q̄d dr̄ verbū iuſticie et pacis Ecci. v. Ja. i. In māſuetudie ſuſcipite inſitū verbuz q̄d pōt ſaluare aīas vr̄as. Duodecimo viuificat ꝑ vite eterne collationē. vñ dr̄ verbū vite Act. v. Joh. vi. Verba vite etne habes. Propter hos effectꝰ et vtilitates ꝟbū dei a nob eſt diligenter audiendum.

E

Dixi tertio ꝙ in ꝟ. ꝓ. tangiᷣ ꝟbi dei auditoꝝ diuerſitas ⁊ differentia q̄ colligiᷣ ex his verbis cū dr̄. Qui ex deo ē ꝟba dei audit. q. d. multiplicitᷣ ſe hō hz ad verbū ꝑdicatiōis. q2 q̄dā audit vt q̄ ex deo ē. q̄daz non audit q̄ ex deo ñ ē. Circa q̄d ſciēdū ꝙ q̄dā nō audiūt oīno verbū. Quidā audiūt ſed nō reuerēter. Quidā reuerent ſed nō tenēt memoriter. Quidā reuerēter ⁊ mēoriter. ſz nō vtiliter nec opabiliᷣ. Quidā aūt reuerent memoriter ⁊ opabiliᷣ. De ꝓmis q̄ nō audiunt ꝑplo nec audire volūt dr̄ in ps. Nō audiuit ꝑpls meꝰ legē meā. ⁊ iſrl̄ nō intēdit mihi. ⁊ ꝺ his dr̄. ꝓpterea vos nō audiꝭ q2 ex deo non eſtis. Et q̄d grauiꝰ ꝑplo q̄z nō audire legez ⁊ dñm. Et iō notanᷣ dicit ꝑpl's meus. q. d. Si nō eſſet ꝑpl's nō eſſet mirū ꝙ non audiret legē meā. Nūc aūt ꝑpl's meꝰ ⁊ oues paſcue mee nō curāt audire vocē meā. Sed ſicut aſpis ſurda obturat aurē ſuam. Adi

etiã diceret mirũ mihi eſt ꝙ ppl's meus cui
multa bona ſpecialit̃ feci.eo ꝙ nõ feci talit̃
oĩ natõi ſicut huic ⁊ nõ audit me.cum tñ
audit me ppl's alien⁹. Iuxta illud Pſ. Po
pulus quẽ nõ cognoui ſeruiuit mihi.in audi
tu auris obediuit mihi. Iſti q̃ nolũt audi/
re ſunt multiplices. Nã q̃dã nõ audiũt ex
ſimplicitate vt illi q̃ oĩno nõ intelligũt p̃di
cantẽ ꝓpter ei⁹ ſubtilitatẽ.⁊ iſti forte ĩ mul/
ta parte excuſari pñt. q̃ libẽter audirent ſi
intelligerẽt.in q̃ caſu totus defect⁹ eſt in p̃
dicante q̃ nõ vult condeſcẽdere capacitati
auditoꝝ.cũ tñ xp̃s turbis ſub monte p̃di/
cauit Math.viij.ſignificãs turbis planio
ra ⁊ faciliora eſſe predicanda. ⁊ nõ alta nec
ſubtilia. Alij nolunt audire ex curioſitate.
vt doctiꝛ ſapiẽtes ſeculares.dicẽtes.ad q̃d
audirẽ illum ribaldũ nihil ſcientẽ.cũ tamẽ
ego plã ſcio. Cõtra q̃s ẽ canõ de ꝯſe.diſ.ij
ſacerdote.vbi dic̃ glo. Si q̃s exierit d̃ p̃dica
tiõe ꝯtẽnẽs ſacerdotẽ min⁹ peritũ excõice
tur. De h̃.xxxviij.diſt.ſedulo. Rõ autẽ q̃re
doctiores nõ debẽt ſpernere ſimplices in
p̃dicatiõe eſt. Primo q꞉ vt dic̃ Criſ. ſuper
ep̃la₃ ad He. Ea q̃ nouim⁹ ſi ſepi⁹ audiã⁹
ãpli⁹ cõpũgimur. Vñ plato legit̃ diſcipu/
los ſuos docuiſſe in morte ſua ꝙ libentius
mgr̃os ſuos audirẽt q̃ꝫ coꝝ ſcripturam le/
gerẽt. Scd̃o q꞉ q̃d lr̃a vnica facie ſe offert
inſpicienti. h̃ mgr̃ ſub plrib⁹ faciebꝰ ea of/
fert audiẽti. Tertio q꞉ ꝑ hoc dat̃ exemplũ
alijs audiẽdi. Vñ xp̃s q̃uis eẽt ſapientiſſi
mus.tñ voluit audire doctores in templo
Lu.ij.ad ſignificandũ hoc p̃m. Itẽ illud
Pſ.ſup dictũ. Popul⁹ quẽ nõ cognoui ſer
uiuit mihi ⁊c.eſt v̄bũ xp̃i ad iudeos p̃ncipa
liter. q̃ dixerũt xp̃o.recede a nob̃ ſcia₃ via/
rũ tuarũ nolum⁹.⁊ ſic noluerũt audire.⁊ tñ
gentiles q̃ nõ nouerant deũ audito v̄bo p̃
dicationis xp̃i ꝑ ap̃los ſtatim ſuſceperunt
obediẽter. Vñ Actu.xiij. Quia indignos
vos feciſtis v̄bo vite ⁊ repuliſtis illud.ecce
ꝯuertimur ad gẽtes. Poteſtis h̃ hodie de
mult̃ dicere.q̃ deũ ⁊ ei⁹ p̃dicationẽ minus
audiũt.imo audire ꝯtẽnunt.q̃b⁹ tñ de⁹ ma
iora b̃nficia exhibuit ⁊ oñdit. Illi v̄o q̃bus
minora oñdit mag̃ audiunt. Vñ cõiter vi
demus ꝙ in p̃dicatiõe plures ſunt popula
res ⁊ ſeclares q̃ꝫ ſp̃uales.et plures ſubditi
q̃ꝫ plati.⁊ plures femine q̃ꝫ viri. et plures
paupes q̃ꝫ diuites.et plures ſerui q̃ꝫ dñi.
In ſignum h⁹ turbe ſeq̃bant̃ xp̃m.ſ₃ p̃nci/
pes ꝓſeq̃bant̃ eũ ⁊ doctrinã ei⁹. Iſta ẽ ergo
p̃ma ꝯditio maloꝝ q꞉ audire nolũt. Scd̃i
ſunt q̃ licet audiũt.nõ tñ reuerẽter ſed ne/
gligent̃. Sũt eñi plures q̃ dormitãt ⁊ ſter
tunt infra ſmonẽ ſicut porci in ſtabulo. ac
ſi audirẽt fabulas.⁊ iſti audiãt terribile di
ctũ beati Aug⁹.in q̃dã ſmone.⁊ ponit̃.j.q.j.
Interrogo vos frẽs ⁊ ſorores q̃d vob̃ pl⁹
videt̃ eſſe v̄bum dei an corp⁹ xp̃i. Et ſi vul
tis vez rñdere.diceti₃.ꝙ nõ ſit min⁹ verbũ
dei q̃ꝫ corpus xp̃i.et iõ nõ minus reus ẽ q̃
v̄bum dei negligẽter audit q̃ꝫ ille q̃ corp⁹
xp̃i negligẽtia ſua in terrã cadere ꝑmittit.
Vbi dicit Archidi.in Roſarijs decreti.ꝙ
inter corpus xp̃i ⁊ p̃dicationẽ eſt tal' cõpa/
ratio q̃ ad nos ꝙ nõ min⁹ ꝓdeſt nob̃ p̃dica
tio q̃ꝫ corp⁹ xp̃i.argumẽto de ꝯſe.diſ.j.q̃ñ
autẽ.q꞉ ꝑ p̃dicationẽ dimittunt̃ mortalia.
⁊ ita videt̃ plus ꝓdeſſe ſm Laurenciũ. Nã
licet p̃dicatio ſit corpe xp̃i mioꝛ dignitate.
eã tñ ſumentib⁹ ⁊ audientib⁹ ẽ maioꝛ effici
endi ꝑtãte. Predicatio eñi ẽ cã correctiõis
⁊ ꝯuerſiõis ad deũ.⁊ ꝑ ꝯſequẽs cã remiſſi/
onis peccati. Hec Archid.ibidẽ. Tertij ſũt
q̃ audiũt reuerẽter.nõ tñ tenẽt audita me/
moriter. de q̃b⁹ Gre.ſup Ezech. omel.x.di
cit.ꝙ tales ſunt vacui.q꞉ mente intellectũ
ſacri verbi ꝑcipiũt.ſed obliuiſcẽdo ⁊ nõ ſer
uando q̃ audierũt.in cordis ſui viſcerib⁹.i.
in mẽoria nõ reponũt. Vñ idẽ Gre.ĩ ome.
xv.ſup euãgelia ponit exẽplũ. Si ſic ſignũ
languoꝛ̃ ſtomachi ẽ ſi cibũ acceptũ reijcit.
ſic ſignũ eſt infirmitat̃ ſp̃ualis ĩ pctõre q̃ñ
audita verba nõ retinet in mẽoria.ſed ſta/
tim obliuiſcit̃.ſicut ille q̃ inſpicit ſpeculũ.
q̃ꝫ cito recedit nõ recordat̃ de pulchritudi
ne ſua.vt d̃r Iac.j. Quarti ſunt q̃ lic₃ audi
unt reuerẽter.⁊ mẽoriter retinẽt.nõ tamẽ
opabilit̃ ſeu obedient̃.q꞉ libenter audiunt
dulcia v̄ba ⁊ ea dulc⁹ recordant̃. ſ₃ ſm ea
facere nõ curãt.⁊ tales ſiles ſunt illis q̃ ve
niũt in theatrũ vt audiãt delectabilia.non
vt edificent̃ ꝑ ea.vt dicit Seneca.ep̃la.cx.
Quinti ſunt q̃ audiũt reuerẽter mẽoriter
⁊ effectualiter.⁊ iſti ſunt optimi cordis.de
q̃b⁹ d̃r Lu.viij.ꝙ cũ audierint corde opti/
mo ⁊ ꝑfecto retinẽt.⁊ fructũ afferũt in paci
entia.⁊ de his dic̃ Berñ.in q̃dã ep̃la. Aurꝭ
bona ẽ q̃ libẽter audit vtilia.prudẽter diſ/
cernit audita.obedient̃ opat̃ intellecta. Et
iõ dicit Aug⁹.ſup illud Pſ. In q̃ corrigit
adoleſcẽtioꝛ viã ſuã.ꝙ v̄ba dei fruſtra cu/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtodirent in mēoria ſi nō cuſtodirent in vi ta. Iſti ğ ſunt vtiles auditores vbi dei qui cuſtodiūt vbū dei Matth. xij. ꝛ Lu. xi. Be ati q̄ audiūt vbū dei ꝛ cuſtodiūt illud. Cu ſtodiūt inq̄t vt illūient ad cognitionē. vt i uitent ad vtutē. q̄ informent ad ſapiam. q̄ reforment ad decorē. q̄ fruant ad iocundi tatem. inq̄t Bern̄. ſup Cant. Ad quā iocū ditatem patrie celeſtis nos pducat q̄ ſine fine viuit ꝛ regnat. Amen.

Dn̄ica Palmarū. Sermo. LVI.

Ecce rex tuus ue nit tibi Math. xxj. ꝛ Zacha. ix. Iuxta teſtimoniū ſcripture to ta vita xpi vſq ad ꝯſummatiōeȝ ptinet ſiſ̄ honorē ꝛ ignominiā ꝛ luctū. leticiā pcuntē ꝛ triſticiā ſubſequenteȝ. Patet h̄ prio in ei⁹ annunciatione. vbi angelus leta nūciauit marie di. Aue gr̄a ꝛc. ꝛ tm̄ poſtea Simeon nūciauit ſibi triſticiaȝ q2 gladi⁹ doloris p traſiret cor ei⁹ Lu. ij. Itē in natiuitate vbi nato xpo angeli cantabāt. paſtores venert magi adorauerūt ꝛ munera obtulerūt. ſȝ ci to poſt herodes q̄ſiuit pueꝝ ad extinguen dū eū Mat. ij. Vn̄ ſtatim leticia xpi et ho nor a magis exhibit⁹ vſus ē in triſticiaȝ et ignominiā fuge herodiane pſecutiōis. De niq3 xps ſepi⁹ a iudeis mgr̄ appellat⁹. cōtu melijs ē affectus ꝛ ꝯuicijs. ita vt ſup hono rē magiſtralē ſubſeq̄ret ignominia. Qd̄ q̄ dem expſſius ꝛ euidētius hodie expſſuȝ ē ꝛ oſtenſum. cū poſt honorē ꝛ reuerentiā p ceſſionis. poſt exhibitionē honoris et lau dis. cito poſt feria. vi. pxima morte turpiſſi ma fuit ꝯdēnatus. Vn̄ hac de cā hodie p⁹ letā ꝛ honeſtā pceſſionē legit paſſio dolo roſa. ad ſignificādū q2 pſperitas honor ꝛ le ticia h⁹ mūdi finalit intendit ad ppetuam miſeriā ignominiā ꝛ dolorē. Et q2 iſte ho nor xpo exhibit⁹ nō fuit ex cōtingēti ſeu ex adinuētione hūana. ſȝ poti⁹ ordinatōe di uina. eo q2 licet xps exinaniuit ſemetipſuȝ formā ſui accipiens. ad Phil. ij. ſed tm̄ ſm formā diuinā māſit ſemp pr̄i eq̄lis in glīa diuinitat. ꝛ iō licet in forma hūana quā p nobis aſſūpſit voluit inhonorari ꝛ ꝯfundi tm̄ in maieſtate diuinitatis merito debuit venerari ꝛ adorari. In hūana ſiquidē for ma venit vt ſuus obediens vſq ad mortē crucis. In diuina vero venit vt pceptor ꝛ rex deſtruens ignominiam crucis. Etiō ne cū veniret vt hō ꝯtēptibilis ꝛ hūilis ab ho minib⁹ deſpiceret. voluit deus pr̄ vt ei⁹ ad uentus ſeclo nunciaret. Vn̄ Zacha. pha longe aduentū ei⁹ ante pdicēs dixit. Ecce rex tuus ꝛc. q̄tin⁹ p hoc iudeos redderet inexcuſabiles. cū viderēt euȝ vt hoieȝ pau rē aſino inſidentē. ꝛ tm̄ nihilomin⁹ vt regē ſuſcipent. in glīa maieſtatis dei pfulgentē. Hoc ğ qd̄ hodie ecclia recitans dicit. Ecce rex tuus venit. In q̄b⁹ vbis q̄ttuor propo nunt. q̄ nos ad obuiandūt occurrendum huic regi inducūt. Primo excellētie digni tas. q2 rex. Ipe eni eſt rex regū Apoca. xix. Scđo notat nature pprietas. q2 tuus. caro eni ꝛ frater nr̄ ē. vt dicit Bern̄. Tertio for tune cōmoditas. q2 venit tibi. Nob eni da tus ē Iſa. ix. Quarto clemētie pietas. quia māſuet⁹ ſup aſinā. A De pmo ſciendū q2 licȝ iſte rex apparet debilis. tm̄ eſt potētiſ ſimus. eo q2 oīa ſibi ſubdita ſunt Math. vl. Data ē mihi oīs ptās i celo ꝛ in t̄ra. et in Ps. Dn̄s fortis ꝛ potens ipe ē rex glīe. Ha bet aūt duplicē familiā ſui exercit⁹. vnam ſm deitatē multū potētiſſimā. ſ. ix. ordines angeloꝝ Iob. xxv. Nūq̄d eſt numer⁹ mili tū ei⁹. q̄ꝝ vnuſq̄ſq poſſet ſubuertere mun dū. Scđm ſo hūanitatē habuit exercitū xij. apſoꝝ. ꝛ. lxxij. diſcipſoꝝ. p q̄s ad fidē to tū mōm ꝯuertit. Eſt ſcđo iſte rex ditiſſim⁹ licet videat pauprim⁹. q2 in theſauro ei⁹ ſunt diuitie ꝛ glīa. vt dic ps. Cui⁹ diuitiis nr̄a ditata ē paupras. Cui⁹ glīa nr̄a hono rata ē ꝯfuſio. Eſt tertio iſte rex ſapientiſſi mus. licȝ videat ſtult⁹. q2 in eo ſūt oēs the ſauri ſapie ꝛ ſcie abſconditi. Ad Coloſſ. Vnctus aūt iſte rex ē ſpūſcō in inſtāti co ceptiōis ſue. in q̄ collata ſunt ei tria. ſ. ratio vbi. imunitas peti. ꝛ plenitudo grē ſpūalis. Sed inſignia accepit in paſſiōe qū factus eſt pncipat⁹ ſup hūeꝝ eius. i. crux in q̄ pnci palit triūphauit. ſicut dic apls in epla ho dierna. Propt qd̄ ꝛ de⁹ exaltauit illū. Ant q̄tus tria ſolebant eſſe inſignia regalia. ſȝ purpura. corona ꝛ ſceptrū. Chriſtus aūt p purpura circūdatus ē clamide coccinea. p dyademate corona ſpinea. p ſceptro virga arundinea. Arma hui⁹ regis nō ſunt carna lia ſed ſpūalia. ij. Coꝝ. x. Titulus h⁹ regis ē Ieſus nazarenus rex iudeorū. In q̄ tota ſtus huius regis declarat. Nā pmo declā